

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

V OČEKÁVÁNÍ
EXPECTATIONS

Liberec 2011

ELIŠKA VALECKÁ

Poděkování

Chtěla bych poděkovat za výtvarnou a odbornou pomoc, jak při uchopení hlavní myšlenky, tak i při tvorbě závěrečných modelů, paní doc. Emílii Frýdecké, ak. mal.. Rodičům a svému příteli děkuji za finanční a psychickou podporu.

ANOTACE

Rozhodla jsem se, že se inspiřuji knihou Ira Levina „Rosemary má děťátko“. Děj se odehrává v Americe v New Yorku na přelomu roku 1965, 1966. Jde o hororový, ale i psychologický román o ženě, která touží mít dítě a vzápětí opravdu otěhotní. Musí se vypořádat s řadou věcí s těhotenstvím spojených, jako je nevolnost, strach, ale i příprava pokojíčku a podobně. Zároveň ale řeší podivné situace, tajemné sebevraždy a úmrtí, které se odehrávají v jejím okolí. Navíc se dozvídá o satanistickém spolku, který by mohl ohrožovat ji i její nenarozené dítě a tak se ocitá v přímém nebezpečí.

Dramatičnost a tajemnost tohoto románu mě přiměla k vytvoření kolekce, kde se zaměřuji na těhotenský oděv. Pokouším se vystihnout několik stádií těhotenství, kterými žena (hlavní hrdinka knihy) prochází. Zaměřuji se na kabáty, které mají jednotnou šedivou barvou symbolizovat hrdinčinu nevinnost. Pod kabáty jsou šaty ve stylu jednoduché košilky s tisky dětských plodů v určitém stupni vývoji.

I decided to inspire myself by a book by Ira Levin Rosemary's Baby. The story is set in America in New York at the end of 1965 and beginning of 1966. It is a horror, but also a psychological novel about a woman who desires to have a child and then really gets pregnant. She has to deal with many things associated to pregnancy, such as nausea, fear, even the preparation of a baby room and so on. Simultaneously, she is also solving the strange situation that is happening in her vicinity. Mysterious deaths and suicides. In addition, she hears about the satanic alliance that could threaten her and even her unborn child and thus finds herself in direct danger. The drama and eeriness of this novel gave me the thought of making a collection of women's pregnancy clothes. I am trying to grasp several stages of pregnancy, which a woman (the heroine of the book) passes. I focus on the coats, which have a uniform gray color symbolizing the innocence of the protagonist. Under the coats, there are simple dress style shirts with prints of children's fetus at various stages of growth.

Klíčová slova

Ira Levin, těhotenství, emoce, oděvní kolekce, tisk

Key words

Ira Levin, pregnancy, emotion, fashion design, print

OBSAH

Teoretická část

1)	Úvod.....	6
2)	Ira Levin a jeho tvorba.....	8
3)	Rosemary má děťátko.....	14
3,1)	Výklad knihy.....	17
4)	Tisk a jeho historie.....	19
4,1)	Přenosový tisk.....	21

Praktická část

5)	Vlastní oděvní kolekce.....	23
5,1)	Inspirace a tisk.....	24
6)	Použité materiály.....	25
7)	Technické nákresy a inspirační kresby.....	26
8)	Závěr.....	48
9)	Použitá literatura.....	49
10)	Fotodokumentace.....	50

Teoretická část

1) Úvod

Proč zrovna inspirace knihou „Rosemary má děťátko“? Moje velká záliba spočívá ve čtení. A proto, když jsem přemýšlela, jaké téma na bakalářskou práci zvolit, napadlo mě, že bych mohla rozpracovat nějakou svojí oblíbenou knihu. Toto spojení mi přišlo zajímavé. Vztít něčí práci a přetvořit ji na něco jiného, svého.

Výběr nebyl vůbec lehký, jelikož mých oblíbených knih a autorů je mnoho a inspirací z nich ještě více. Hlavou mi běhala jména nejrozumnějších spisovatelů. Jak už jsem napsala, bylo jich mnoho, ale jak si vybrat to nejlepší a hlavně to, na čem by mě opravdu bavilo pracovat. Charles Bukowski a jeho ženy a život, nebo Stephen King a jeho slavné „To“ plné dětského strachu. I když jsem v duchu věděla, že to nejspíše bude nějaká hororová povídka či román, nechtěla jsem volit něco očividně drastického. Pak jsem si toho všimla. Ze všech stran slyším o kamarádech a spolužácích ze základních i středních škol, kteří většinou hrdě do světa oznamují, že se stali matkami a otci. Další postrčení přišlo od babičky, která když vyklízela skříň, mi podala knihu „O matce a dítěti“ se slovy, za chvíli ji budeš potřebovat. V tom mi to došlo, už jsem nepotřebovala dále přemýšlet, jaká kniha bude mou inspirací. Je to hororový román slavného amerického spisovatele Ira Levina „Rosemary má děťátko“. Tam se skloubí jak horor, tak i realita, která se mě nepřímo týká. Tuto knihu jsem poprvé četla ve třinácti letech. Příjemně jsem se u ní bála a vrátila jsem se k ní pak ještě nejméně osmkrát. Kniha se velmi dobře čte, je psána vcelku jednoduchým až strohým popisným stylem. Jak už jsem naznačila, těhotenství je v mém věku docela aktuální. I když ne přímo u mě, ale v mém okolí, u mých vrstevníků a většinou i u mladších lidí, než jsem já, se s ním začínám setkávat velmi často. Je to pro mě něco tajemného, početí, zrání plodu, ale i příznaky těhotenství jako je nevolnost, nechutenství nebo naopak prapodivné chutě. Samozřejmě, v dnešní době by musel člověk žít naprosto izolovaně, aby nic nevěděl.

Většinu si dokáže sám vysvětlit, něco se dočte, něco zaslechne. Ale o tento stav do hloubky se skutečně zajímá jen člověk, který to prožívá, ať sám, nebo jako nejbližší přítel. Málokdo má nastudovaný přesný vývoj, co a jak se ve kterém měsíci s dítětem děje. Hrdinka mé knihy toho moc nevěděla. Byla okolnostmi donucená zůstat ve vlastní nevědomosti. Měla zakázáno si o těhotenství cokoli číst a to z důvodů, že každé těhotenství je jiné. Když náhodou nebude splňovat daná kritéria, která jsou popsána v knize, tak se akorát vyděsí. Já jsem to chtěla brát stejným způsobem. Místo abych si načetla a nastudovala spousty knih o tomto stavu, zůstala jsem jen u pocitů. Pocitů, které mám z těhotenství já osobně i jako divák pozorující pocity hlavní hrdinky. Proto se také tato práce nedá brát jako studie těhotenství, ale jen jako jakési ztvárnění těch nesourodých pocitů, kdy se žena těší, ale zároveň i bojí, promítnutých do oděvu.

2) Ira Levin a jeho tvorba

Ira Levin

Tento Newyorčan se narodil v Bronxu 27.srpna 1929 Charlesovi a Beatric Levin. Měl sestru jménem Ellie. Jeho otec Charles byl prosperující obchodník s hračkami. Ira, na rozdíl od otce, nikdy neuvažoval o převzetí otcova obchodu. Už od 14 let měl jasno, jeho největší záliba a vášeň bylo psaní. A tak bylo zřejmé, že se stane spisovatelem. S otcem proto uzavřel dohodu. Po studiu na Newyorské universitě, kde se věnoval studiu angličtiny a filosofie, mohl psát. Otec ho první dva roky finančně podporoval, kdyby si však psaním nedokázal vydělat, tak by se vrátil a pracoval by v otcově firmě. To se ovšem nestalo. Po dokončení studia psal Levin scénáře pro televizi. Ve svých pouhých 22 letech napsal svůj první román „Polib mě a zemřeš“, za který pak dostal cenu Edgara Allana Poea. Levin byl dvakrát ženatý. Svojí první ženu Gabrielle Aronsohn si vzal 20. srpna 1960 a měli spolu tři syny. Adama, Jareda a Nicolase. Manželství ale dlouho nevydrželo a tak se rozvedli už v roce 1968. V roce 1979 se oženil podruhé, ale tohle manželství bylo ještě kratší než to první. Rozvedl se již po dvou letech v roce 1981.

Ira Levin nepsal pouze romány, ale věnoval se i divadelním hrám, které jsou dodnes velmi populární. Za zmínku stojí komediální thriller „Osidla smrti“ (Deathtrap). Tato hra byla jedním z jeho největších úspěchů a je to dosud nejdéle hrající hra na Broadwayi. Byla dokonce v roce 1982i zfilmována s Christopherem Reeven a Michelen Cainem v hlavních rolích. Další jeho úspěšná hra, která byla rovněž zfilmována a ze které se stal velmi populární film, má název „ Pro seržanta není čas“ (No time for Sergeants)

Levin dokonce napsal scénář a texty písní k muzikálu „ Drat ! The Cat „.

I když jeho divadelní hry se dočkali jistého úspěchu, jak dlouhodobým hraním, tak i populárnosti v oblasti filmu, nesmíme zapomenout na jeho romány. S jasným pokusem o sci-fi „ Ten báječný den „ (This perfekt Day) zabrousil Levin do budoucnosti, kde dokonalý svět není až tak dokonalý. Veškeré obyvatelstvo tohoto světa je kontrolováno skenery a jeho život je dokonale naprogramovaný a řízený. Lidé nemají jména a jsou označováni pouze kódy.

Dále román „ Někdo se dívá „ (Sliver). Děj knihy se odehrává v devadesátých letech jak jinak než v New Yorku. Atraktivní, úspěšná a inteligentní redaktorka nakladatelství si pronajme byt v ne moc starém a velmi moderním věžáku na Madison Avenue. Tím se roztočí děj podivných událostí, nevysvětlitelných úmrtí a sebevražd. Jak později hrdinka zjistí, téměř každý byt a pokoj je vybaven dokonale funkčním systémem kamer a odposlechů. Narušený mladý majitel domu tak může podle libosti pozorovat veškeré dění všech nájemníků. S touto svojí úchylkou se svěří naší hlavní hrdince, která je nejprve v šoku. Když však potom sama okusí to v uvozovkách kouzlo pozorování, zjistí, jak je velmi nebezpečně snadné tomu propadnout. A to je i jedna z hlavních myšlenek knihy. Určité činnosti a praktiky lidé díky vštípeným zásadám odmítají a odsuzují. Když pak ale nastane situace si něco takového v utajení a beztrestně vyzkoušet, probudí se v lidech ukryté pudy a vášně, které je těžké potlačit. Z příběhu lze i vyčíst nedostatečný vztah narušeného majitele se svou matkou. Ta jako úspěšná herečka nebyla často doma a tím samozřejmě její vztah se synem trpěl a nevyvíjel se tak jak správně má. Tím se naskýtá otázka, do jaké míry ovlivňuje špatný vztah matky a syna zdravý vývoj dítěte. Jak velký vliv má výchova a rodina na budoucí život dítěte. Ira Levin dokázal celý příběh ponořit do tajemné, depresivní nálady, která se objevuje v jeho psychologických a hororových dílech. Jako mnoho jiných Levinových románů

byl i tento v celku úspěšně zfilmován se Sharon Stone v hlavní roli. Levin byl často obviňován, že svoje knihy píše už s myšlenkou na scénář k filmu. To ovšem popírá se slovy, že dramatik je už u srdce. Je to vlastně taková jeho fáze v pozadí.

Levinovi knižní hrdinové bývají často ženy. Ženy ve středním věku, které prožívají svoje každodenní běžné problémy, stresy z nedokonalosti nebo nesplnění očekávaných požadavků. A i o tom je známý román „Stepfordské paničky“ (The Stepford Wives). Děj je situovaný do sedmdesátých let v městečku Stepford. Hrdinka knihy Joanna Eterhortová se svým manželem Walterem a dvěma dětmi se přistěhují do města. Joanna je normální žena, která je možná o něco více emancipovanější než ostatní ženy. Je pro ni a dokonce i pro jejího muže normální dělit se o domácí práce a povinnosti vůbec. Zažitý kult minulosti, kdy žena rovná se služka, vůbec nepřipadá v současném světě v úvahu. Proto jí velmi překvapí, když se snaží sblížit se svými novými sousedkami, že v tomto městě je tomu zřejmě jinak. Ženy ve městě Stepford celý svůj život tráví starostí o rodinu. Jejich jediný smysl života je uklízení, starání se o děti, manžela a celou domácnost. Navíc jsou Stepfordské ženy vždy perfektně upraveny, nalíčený, s dokonalým účesem a velkými poprsím. Ženy evidentně nemají žádné jiné zájmy, naopak jejich muži mají svoje Mužské sdružení, do kterého vstoupí i Walter. Joanna ve městě objeví dvě ženy, které se také nedávno přistěhovaly a které se zdají být „normální“. Domácnost není na prvním místě, a tak se tam najde i nepořádek. Mají své vlastní koníčky a dokonalé Stepfordské paničky jim lezou pěkně na nervy. Děj pokračuje, hlavní hrdinka se nenásilně, jakoby v náznacích (jak je Levinovi vlastní), dozvídá jednotlivé zajímavé informace. O Mužském sdružení, které bylo založeno teprve před sedmi lety, a od té doby, že Stepfordské ženy ztratily své zájmy a vlastně i osobnost. Joanna se dozvídá, že před založením mužského spolku ve městě fungovalo i ženské sdružení, které pořádalo různé akce a podobně. Děj graduje, když se nejprve jedna, poté i druhá, z Joanniných „normálních“ přítelkyň přes víkend, který zosnovali jejich manželé, stanou přesně ty samé opovrhované Stepfordské paničky. Najednou nemají čas na nic jiného než péči o domácnost a co víc, jsou i evidentně štíhlejší s většími ňadry. Joanna je zmatena. O tom, že něco není v pořádku, ji víc a víc utvrzuje i podivné chování místních mužů-manželů. Jeden za ní přijde s přáním, aby mu na magnetofon namluvila texty, které ji přinesl. Druhý, slavný karikaturista ji zvěční svou kresbou, na které je sice ona, ale mnohem krásnější, s plnějšími tvary. Ovšem vrcholem

je, když v knihovně zjistí, že jeden ze členů Mužského sdružení pracoval kdysi v Disneylandu v „audioanimatronickém“ oddělení na výrobě živých figurín. Joanna si vše spojí a uvědomí si, že je v nebezpečí. Pokusí se uprchnout, avšak Mužské sdružení v čele s jejím manželem ji dostihne a pokusí se její teorii vyvrátit. Jako důkaz, že ženy nejsou roboti, se má její někdejší přítelkyně (teď už Stepfordská panička) říznout do dlaně a tekoucí krví dokázat, že je člověk. Žena drží nůž, přibližuje se k Joanně. Tady příběh končí a je na čtenáři si domyslet, jak pokračoval.

Stepfordská panička

Autor se snažil zachytit obavy dnešní ženy, která se bojí stereotypu. Bojí se, že mu podlehne a skončí jako manželova služka bez vlastní osobnosti. I tento román měl filmové zpracování a to dokonce dvě. Zpracování z roku 1975 je přesnější a dobře zachycuje houstnoucí depresivní atmosféru. Komerčněji úspěšnější verze z roku 2004 je zajímavá ovšem jako samostatné dílo, ne ve srovnání s knihou, z které si vzala jen myšlenku.

Levinův poslední román „Chlapci z Brazílie“ (The Boys from Brazil) vypráví o nacistickém zločinci Josefu Mengelem, který se snaží vytvořit armádu Hitlerových klonů. Dnes je otázka klonování již běžná věc, ale v roce 1976, kdy byl román napsaný, to působilo jako sci-fi. Ira Levin, který se nebál zabrousit do mnoha žánrů, zemřel v celku nedávno v New Yorku 12. listopadu 2007 na infarkt.

Romány

- Polib mne a zemřeš (A Kiss Before Dying, 1952)
- Rosemary má děťátko (Rosemary's baby, 1967)
- Ten báječný den (This Perfect Day, 1970)
- Stepfordské paničky (The Stepford Wives, 1972)
- Hoši z Brazílie (The Boys from Brazil, 1976)
- Někdo se dívá (Sliver, 1991)
- Rosemary a její syn (Son of Rosemary)

Hry

- No Time For Sergeants (1956)
- Interlock (1958)
- Critic's Choice (1962)
- General Seeger (1962)
- Dr. Cook's Garden (1968)
- Veronica's Room (1974)
- Osidla smrti (Deathtrap, 1978)
- Break a Leg: A Comedy in Two Acts (1981)
- Cantorial (1982)

Muzikály

- Drat! The Cat! (1965) – scénář a texty písní

3) Rosemary má děťátko

Děj knihy se odehrává v New Yorku na přelomu roku 1965 a 1966. Hlavními postavami jsou novomanželé Rosemary a Guy Woodhouseovi, kteří se přistěhovali do Bramfordu. Je to velký starší dům vystavěný pro bohaté střední vrstvy před desítkami let (což v New Yorku je již historie a známka stáří). Levin, líčí dům jako viktoriánský s velkými rozmáchlými prostory, kdy byty museli rozdělit z devíti pokojových na čtyř až pět pokojové. Ve výsledku to vše působí děsivě svou bezúčelnou obrovitostí. Dům je opředený tajemnem a ponurou historií, kterou vytvořili podivní obyvatelé domu. Hutch, jejich rodinný přítel, se o nich zmíní hned na začátku. Bramford poskytoval přístřeší nejen takovým slavným lidem, jako je Theodor Dreiser a Isadora Duncanová, ale i celé řadě pochybných existencí. Sestry Trenchovy, které se oddávali kanibalismu a snědli několik dětí včetně vlastní neteře nebo Adrian Marcato, který pěstoval černou magii a způsobil poprask tím, že oznámil vyvolání satana. Přes všechna odrazování se do domu stejně nastěhují a vypadá to, že vše bude v pořádku. Rosemary si najde přítelkyni Terry, které se po její drogové minulosti ujali Castevetovy. Jsou to příjemní, trochu vlezlí sousedi. Po pár dnech Terry, která působila spokojeným dojmem, spáchala sebevraždu. Všichni jsou v šoku a zdrcení, nicméně Rosemary a Guye tato událost se sousedy Castevetovými velmi sblíží. Hlavně Guy, který neměl vlastní rodiče, k nim velmi přilnul a jako herce ho zaujalo, že starý Roman Castevet mu dával rady a vyprávěl historky z herecké branže. Mladí manželé se pokoušeli o miminko a tak když Rosemary měla svůj plodný den, donesla jim Minnie Castevetová zákusek. Rosemary ho snědla a udělalo se jí nevolno, když omdlela, zdál se jí podivný sen plný vzrušujících vizí o sexuálním styku s něčím velkým, nadpřirozeným. Ráno po probuzení ji manžel oznámil, že nechtěl propásnout noc miminka. Po čase Rosemary, celá poškrábaná, s pocitem, že byla znásilněna, zjistí, že je skutečně těhotná. Tato událost by se nezdála důležitá, kdyby se tím neroztočil kolotoč podivných situací, které si nedokázala Rosemary vysvětlit, ale zároveň v ní nahlodala pocit jistého ohrožení. Byla nesmírně šťastná, že čeká své vytoužené první dítě, pocit jí nekazí jen jeho početí, kdy se manžel nedokázal ovládnout, ale také skutečnost, že je jí neuvěřitelně zle. Snad její těhotenství ani nemůže být v pořádku, když trpí takovými bolestmi. Toto se jí snaží vyvrátit její porodník, dobrý známý jejích sousedů, doktor Abraham Sapirstein. Ten jí doporučí

vitamínovou léčbu. Koktejl ze samých bylinek, který ji bude každý den připravovat její milá sousedka. Zase se zdá vše v pořádku, až na neustálou bolest, kterou Rosemary pociťuje a která, i přes doktorova ujištění o nedlouhém trvání, stále nemizí. Když se pak na scéně objeví zase rodinný přítel Hutch, který rozvíří situaci svým zjištěním, že v koktejlu se objevuje i bylina zvaná tanis, která se hojně užívá při satanistických rituálech a která vydává velmi specifický a nepříjemný zápach. Její pravý název je Satanova houba. Rosemary, která byla vychována jako silná katolička, je touto informací vylekána. Ale to ještě není vše, s čím její přítel vyrukuje. Zanechá Rosemary knihu s názvem Všichni čarodějníci a čarodějnice. Tam se dozvídá vše o satanistických rituálech, ke kterým je potřeba maso a krev nevíňátka: „Zůstává nezvratným faktem, že ať už tomu věříme nebo ne, oni satanisté tomu věří zaručeně“ a také to, že jméno Roman Castevet je vlastně anagram jména Steven Marcato. Steven Marcato je synem Adriana Marcata, o kterém je zmínka na začátku. Byl to satanista slavný po celém světě. Všemmu dodá na větší děsivosti to, že Hutch téměř okamžitě po dodání těchto informací upadne z neznámých důvodů do komatu a následně zemře. Rosemary je vyděšená, neví, komu nebo čemu má věřit. Jsou její sousedi opravdu čarodějníci, jak se píše v knize? Proč její manžel, dosud průměrný herec, dostává najednou tolik nabídek rolí potom, co se začal stýkat s podivnými sousedy? Slíbil jim za jejich nadpřirozenou pomoc v kariéře snad jejich vlastní dítě? Rosemary se ve svém devátém měsíci těhotenství rozhodne, že uprchne a požádá o pomoc svého porodníka. Je to sice známý Castevetových, ovšem tak chytrý člověk nemůže být nebezpečný. Když však dorazí na kliniku, ucítí starý známý pach tanisového kořene. To ji stačí k tomu, aby uvěřila, že nejenom sousedi, manžel, ale i její porodník se proti ní spikli a snaží se jí připravit o dítě, které potřebují ke svým zvrhlým rituálům. Bohužel ve svém pokročilém stavu nemá možnost uniknout, navíc, když se s tím někomu pokusí svěřit, působí jako šílenec. Skončí proto zase zpátky doma pod kontrolou manžela a porodníka. Pod tíhou navršovaných událostí nakonec Rosemary o několik dní předčasně porodí doma, když se probere po uklidňovací injekci, zjistí, že děťátko nikde není. Je jí řečeno, že bohužel zemřelo při porodu. Rosemary je zdrcená a je dokonce ochotna věřit tomu, že na nějaký čas ztratila soudné uvažování a že všechny divné události byla jen souhra náhod a zmatení její mysli. Po několika dnech však zaslechne ze sousedního bytu pláč novorozence a i skutečnost, s jakou pravidelností utichá pláč hned po tom, co jí tak důkladně odebírají mateřské mléko, ji přesvědčí, že její dítě nezemřelo, ale je naživu. Jeden večer proto sebere veškerou sílu a i přesto že je hlídaná, tajně vyklouzne ze svého bytu a vydá se za pláčem. Ten jí neomylně dovede do

bytu Castevetových. Jaké je její překvapení, když vstoupí do obývacího pokoje plného lidí všech národností. Pokoji vévodí černá kolébka. V tom si jí všimnou, nejprve překvapeně, pak rozhodně vezmou Rosemary a odvedou ji ke kolébce. Tam konečně spatří svoje dítě, je to chlapec. Jaký je její šok, když si všimne, že děťátko má žluté oči a zárodky malých růžků. Ano, píše se rok 1966, rok jedna. Narození satana ze smrtelné ženy. Vzápětí ji vše dojde, oni nechtěli její dítě obětovat. Použili ji jako schránku, inkubátor pro to něco, co chtěli, aby se narodilo. Ten sen o znásilnění nebyl sen, skutečně ji nadrogovali a nechali napospas té věci, co snad byl skutečný ďábel. A teď ji tady prosí, aby byla matkou svého dítěte, nemusí vstoupit do klanu, jen se starat o to malé dítě, o toho satana. Rosemary ví, co má udělat, nemůže to nechat žít. Co by se stalo se světem? Musí to malé popadnout a skočit z okna, to je jediná šance. Přiblíží se ke kolébce, zahledí se na novorozeně. Ne, nemůže ho zabít. Vždyť je to její syn, ať už s kýmkoliv, je taky napůl člověk. Přece když se o něj bude starat ona, nemůže být zlý, ona je přece dobrý člověk, dokáže v něm potlačit to nelidské něco z čeho je také zrozen. A za fotografování a pokřiku: „ať žije rok jedna“, „sláva Adrewovi, synu satanovu“, „bůh je mrtev“, se rozhodla. Ano, bude mu matkou.

Kniha byla také velmi úspěšně zfilmována slavným režisérem Romanem Polanskim. Film se téměř doslova drží své knižní předlohy. Hlavní roly Rosemary ztvárnila herečka Mia Farrow, která svým vzezřením a hereckými schopnostmi dokonale vystihla Rosemarynu podstatu.

přebal knihy

3,1) Výklad knihy

Knihu „Rosemary má děťátko“ můžeme číst dvěma způsoby. Zaprvé to může být psychologický román o velmi citlivé ženě, která nedokáže normálním způsobem přijmout svoje těhotenství. Svůj strach z těhotenství si přetváří do děsivých vizí. První signál něčeho vážného můžeme zaznamenat už ze scény, kdy Rosemary je duševně nepřítomná při manželském aktu. Může za to zřejmě i její ortodoxní katolická výchova. Rosemary se vcelku ve zlém rozešla se svojí rodinou, která ji odsuzovala za to, že si za manžela vzala nevěřícího a utekla do New Yorku. Už jenom ten manželský akt, který měl vyvrcholit zplozením dítěte, mohl být pro Rosemary traumatizující. Guye sice milovala, svojí víry se pro něj vzdala, ale její výchova byla přece jenom silná a ona věděla, že tím vše zrazuje. Její pocit viny a následný strach z něčeho neznámého mohl spustit velké deprese a následně i halucinace a pomatení. Celá kniha je psaná z Rosemaryna hlediska, ale nikoli v první osobě jako její vlastní vyprávění. Na všechno však hledíme jejíma očima a můžeme tak pozorovat její narůstající úzkost. Knihu však můžeme brát i jako čistě hororový román. Je velmi propracovaný a tajemno, jež celou knihu provází, je vybudováno jak svojí psychologií a duševním stavem postav, tak prostředím ponurého a děsivého Bramfordu. Celá kniha se ale dá brát i jako opak biblického příběhu, mýtus o stvoření spasitele. Vlastně Antispasitele, když vezmeme v úvahu všechny indicie. Tím, že tentokrát spasitel nepochází od boha, ale má být zrozen ze satana a smrtelné ženy. Stejně jako Ježíš měl svoje rodiče Marii a Josefa, tak i Andrew měl svoji Rosemary a Guye. Ale ani Guy ani Josef nebyli pravými otci. Marie byla panna, když čekala Ježíše. To se ovšem o Rosemary říci nedá, ta žila v hříchu. Svého syna, antispasitele, měla porodit 28. července. Ze všeho toho vypětí ovšem porodila o trochu dříve, v knize není dané přesné datum. Dalo by se ovšem předpokládat, že se malý Andrew narodil 21. června, což je dnem letního slunovratu. Je náhoda, že je to přesný opak termínu, kdy se měl narodit Ježíš? Zřejmě ne, jde o zamýšlenou indicii. Stejně tak i jméno samotné Rosemary. Mary znamená vlastně Marie a Rose je Růže. Jméno si tak můžeme přeložit jako růžová Marie. Růže ovšem může znamenat i něco jako královna, takže nakonec nám vyjde Královna Marie. Je to jenom další z biblických odkazů, kterých je v knize mnoho. Podstatná v příběhu je i samotná Rosemaryina víra, kterou zradila. Ve skutečném životě si zvolila Guye a opuštění víry, ovšem ve snových vizích se ke katolicismu upínala. Scéna z knihy, kdy ji nahou odvádějí na loď, je jasným důkazem toho, že její víra je v ní hluboko zakořeněná a

v situaci, kdy se cítí ohrožena nebo v nebezpečí, se k ní stále obrací. Cítí, že na lodi se bude dít něco nesprávného a hříšného, proto se jí její podvědomí snaží uklidnit tím, že na loď mohou vstoupit jen katolíci. Přestože je Rosemary nadrogovaná a má halucinace, pozná, že ne všechno je jen pouhá představa a sen. Je přenesena do sálu a mezi dalšími nahými lidmi svázána a oplodněna samotným satanem. Vidí jen jeho žluté oči, které má potom i narozené dítě včetně malých zakrnělých růžků a ocásku. Zakořeněná víra se ukázala i během těhotenství, kdy i za hrozných bolestí a se strachem, že něco není v pořádku, nikdy nepomyslela ani náznakem na potrat, i když bylo zřejmé, že něco v pořádku opravdu nebylo. Z psychologického hlediska tento podvědomí strach, neustálé bolesti a následný potrat vyústil až do úplného šílenství, kdy si Rosemary namluvila, že dítě nezemřelo, ale bylo uneseno skupinou satanistů. Nebo to nebyl ryzí výplod fantazie? Vše záleží jen na tom, jak se rozhodnete tuto knihu vnímat. Jestli jako psychologické drama či jako pravý moderní horor.

přebal knihy

4) Tisk a jeho historie

Potiskování látky je jedna z nejzajímavějších a nejrozšířenějších technik zušlechťování textilií. Potřeba zdobit látky je v člověku zakořeněná už od pradávna a technologie a způsob se vyvíjel celá staletí. V podstatě je to proces, kdy se dosažení určitého vzoru na látce dosáhne nanesením barviv. O tisku, anebo jakémusi malování na látku, je zmínka už v pátém století před naším letopočtem od Herodota, kdy popisuje oděv s figurami zvířat pomocí přírodních barev. Stejně tak se dají najít zmínky v Homérovi a Vergiliovi. Známo je, že i staří Egypťané používali voskovou rezervu. Takto obarvený oděv byl trvanlivější, neboť byl tímto voskem napuštěn. Textilní tisk byl předchůdcem knihtisku. Vzory byli obrázkové, na textiliích byly natištěné vícekrát, na papíře jen jednou. Návod textilního tisku ze středověku od italského mistra Cenina Cenniniho se dochoval ještě před Gutenbergovým knihtiskem ze 14. století. Návod obsahuje malířské techniky, návod malování baldachýnů, jak zhotovit kresby na textiliích pro vyšívání a způsob, jak dřevěnou formou malovat na látku. V renesanci, gotice a románské době nejvíce převažoval přímý tisk. Potiskování ale v té době nebylo ještě tak rozšířené, používalo se jen pro nástěnné závěsy a dekorativní textil do kostelů a klášterů. Tapety se tiskly skleněným prachem, aby se leskli a třpytili. K tomu se přidávalo i zlato a stříbro. Jednoduchý přímý tisk známe i z Ukrajiny, kdy na hrubší plátno byly formou a černou olejovou barvou tisknuty vzory. Forma byla načerněna přímo v kouři páleného oleje a pak přikládána k navlhčenému plátnu. Tento způsob se nazývá „Dymkovij“, protože se vlastně barvilo sazemi. Od roku 1680 se datuje rozvoj tisku a to hlavně tisk rezervou, kdy se na dvůr francouzského panovníka Ludvíka XIV. dostaly ukázky krásných šatů s textilními tisky na modro. Ty se staly velmi populární obzvláště pak ve Francii a Anglii.

Možností potiskování je celá řada. Můžeme je rozlišit do těchto čtyř druhů:

Přímý tisk se provádí nanášením zahuštěných barviv na světlý, nebo bílý podklad. Barva se následně fixuje sušením.

Rezervový tisk se oproti tomu provádí natištěním textilie látkou na místo, která následně zabrání její obarvení či potištění. Nazývá se bílá rezerva.

Leptový tisk spočívá v tom, že se textilie potiskne leptajícími barvami, které obsahují oxidační, nebo redukční prostředky. Tato textilie je již předem obarvená. Leptající barvy pak při paření a sušení naruší barvu, na kterou jsou nanášeny. Ta se následným praním odstraní. Je možno mít bílý lept, který místo, kde je nanášen, odbarví, nebo přidáním barvy do leptu můžeme získat barevný lept.

Konverzní způsob tisku využívá více technik, které jsem zde uvedla, dohromady.

Tisk dělíme i podle mechanismu:

Ruční tisk dřevěnými formami se již dnes nepoužívá. Formy se vyráběly rytím do dřeva

Filmový tisk. Tiskací pasta se pomocí stěrky protlačí sítem šablony na textilií, v místě vzoru je síto samozřejmě propustné

Strojní válcový tisk. Principem jsou měděné válce, které mají vzory vyryté do hloubky. Barva se do rytiny zatře a pak se přitlakem přenesení na textilií. Kolik barev má vzor, tolik musí být válců. Tato metoda je nepraktická z důvodu vysokých nákladů při výrobě válců a nutnosti velkého přitlaku válců na textilií. Přestává se tedy postupně používat.

Digitální tisk. Jedná se o stejný princip jako u počítačové tiskárny. Tiskne se přímo na textilií bez šablon, nebo nejprve na přenosový papír a pak na textilií. Tímto způsobem se mohou tvořit vzory s velmi vysokým rozlišením a plynulými barevnými přechody.

4,1) Přenosový tisk

Pro moje účely mi přišlo jako nejvhodnější použít metodu přenosového tisku. Původně zvaný termotisk. Tato technika obtisknutí papíru se vzorem na látku, která je známá již mnoho let, byla patentována roku 1958. Do výroby byla ovšem tato metoda uvedena až za osm let. Principem přenosu barviv je přenos pomocí tepla. Tento přenos se používá hlavně pro syntetické materiály, což mi vzhledem k tomu, že jsem tisk potřebovala nanést na nylonovou látku, velmi vyhovovalo. Tento způsob tisku jsem zvolila hlavně proto, že umožňuje tisknutí dokonalých detailů i přesných odstínů.

Technologie tohoto tisku spočívá v natisknutí barviv nejprve na roli nebo arch papíru a pak na textilií. Velmi důležitou roli hraje typ papíru. Zajištěna musí být hlavně maximální reprodukovatelnost odstínu. Minimální závislost by měla být při změně času a teploty. Vlastní přenos barev z papíru na textilií se uskuteční tak, že disperzní barviva, která jsme nanесли na papír při teplotě kolem 180- 200 °C, přechází do plynné fáze a pomocí tlaku sublimuje hlouběji do látky. Při kontaktu papíru a textilie současně dojde k fixaci.

K požadovanému tlaku používáme stroje podobné žehlícím lisům. Podstatou těchto lisů je vyhřívaný buben s přítlačnou dekou. Na menší velikosti lze použít i žehlička, ale je riziko, že tlak nebude rovnoměrný a teplota dostatečně vysoká, což by poškodilo kvalitu výsledného tisku.

Technologie přenosového tisku přináší mnoho výhod. Jedna z nejpodstatnějších je snadné tisknutí i velmi složitých vzorů, kdy kontura je velmi ostrá. Kvalita tisku se neustále zvyšuje. Výhodou je i to, že natištěný arch papíru se dá použít vícekrát za sebou. Tisk je ale samozřejmě méně výrazný. Krátká doba tisknutí a nenáročnost prostoru, kde se tiskne, je také nezanedbatelnou výhodou. Proces tisknutí je suchý, není potřeba vody a tak odpadá zdlouhavé sušení a paření. Tím odpadá i znečišťování vod. V neposlední řadě i nízké investiční náklady pro textilního výrobce.

Samozřejmě, že technologie přenosového tisku má i své nevýhody. Mezi ně patří například velká spotřeba a cena přenosového papíru, nebo nepříliš velká paleta barev.

Hlavní nevýhodu však vidím v materiálovém omezení. Tisknout se dá bohužel jen na syntetické materiály.

Praktická část

5) Vlastní oděvní kolekce

Jak již jsem zmínila v úvodu, mou inspirací je těhotná hrdinka knihy „Rosemary má děťátko“. Ve své oděvní kolekci jsem se zaměřila na kabáty. Šest různých kabátů se stupňující se délkou. Čím pozdější stádium těhotenství, tím delší kabát, do kterého se jakoby hrdinka balí a schovává před okolím. Zrovna tak i naddimenzované límce mají poukázat na to, jak se hrdinka cítí ztraceně a vyděšeně ze svého stavu. Zároveň je ale pyšná na své těhotenství. Je hrdá na to, že bude matkou. Kabáty se proto rozvírají, břicho může volně vystupovat ven a dávat na odiv svojí výjimečnost. Pro kabáty jsem zvolila šedivou, klidnou barvu, která symbolizuje Rosemaryinu klidnou, smířlivou povahu a nevinnost. Kabát je místy prošitý v pružích ve tvaru filmového pásu, které jsou vyplněny vatelínem. Tento pás poskládaných obdélníků se objevuje následně i v tisku. Kabáty se od prsů dolů decentně rozšiřují, aby rostoucí břicho mělo dostatek prostoru. Zapínání jsem řešila dlouhým páskem ze stejného materiálu jako celý kabát, který se uváže pod prsy. Zavázat jde pak jakýmkoli způsobem, na uzel nebo na mašli vpředu, vzadu nebo na straně. Pro toto jednoduché, ale praktické, zapínání jsem se rovněž rozhodla z inspiračních důvodů. Rosemary byla nejen sama sebou, ale i svým okolím, svazována do role domácí hospodyňky bez zájmů a přátel. Použila jsem rovněž šedivou podšívku, aby nenarušovala celkový dojem světlé a jednotné barvy. Využila jsem materiálu, který se netřepí a nepáře, kabáty jsem šila volně překládáním, bez začištění. Zdůraznila jsem tak u oděvu jeho měkkost a jednoduchost až naivitu, která se k Rosemary hodí.

Tím se dostáváme i ke spodním šatům. Volila jsem jednoduchou siluetu do A, aby byly dostatečně široké pro rostoucí břicho. Barva je rovněž z důvodů symboliky bílá, jako čistota a nevinnost. Šatům vévodí barevný tisk, který je směřován do centrální části buď horizontálně, nebo vertikálně. Záměr této kompozice je takový, aby tisk vystupoval i

přes kabáty nahoru. Délku šatů jsem volila spíše kratší, ovšem s ohledem na zvětšující se břicho, které šaty nadzvedává.

5,1) Inspirace a tisk

Rosemaryiny představy o těhotenství a růstu plodu jsem se snažila vyjádřit abstraktněji, a to formou tisku na spodní šaty. Hrdinka knihy, stejně jako já, neměla moc velkou představu o vývoji a proto místo, abych dělala přesnou studii plodů, zvolila jsem volnější kresbu pastelkami. Od počátečních oplodněných vajíček přes stále rostoucí plod, až k samotnému dítěti. Obrázek se stupňoval jak velikostně, tak se stupňovala i intenzita barev které jsem použila. Obrázky jsem se snažila záměrně postupně ztmavovat, tak, jak postupně potemňovala Rosemaryina mysl. Kresby jsou upraveny do obdélníku. Na šaty jsem je pak řadila do střední části buď horizontálně, nebo vertikálně do pruhů. Využila jsem toho, že jeden arch s tiskem jde s menší intenzitou natisknout několikrát za sebou. Pokládala jsem tedy kresby vedle sebe a vytvořila tím pás s různou silou barevné odstupňovanosti. V pozdějším vývojovém stádiu jsem kresby pokládala i přes sebe v náznaku jakéhosi pohybu, který Rosemary cítila a jak si jej představovala.

6) Použité materiály

Materiál: 100% polyester

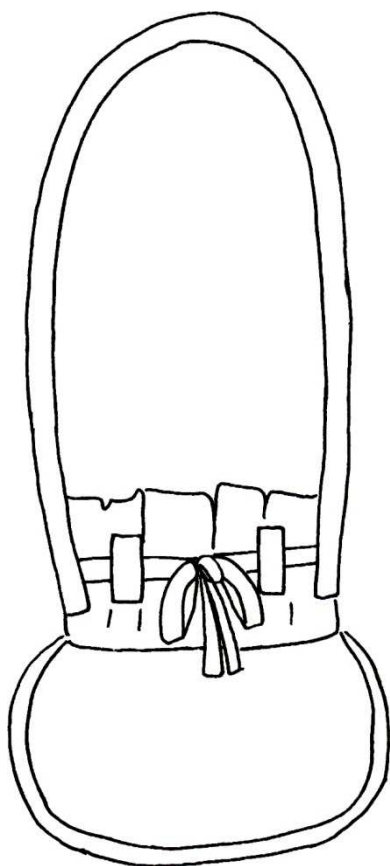
Materiál: 100% nylon

Materiál: vatelín, 100% polyester

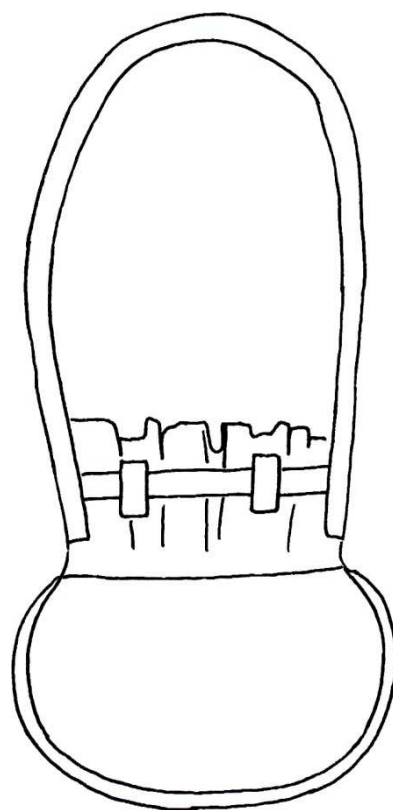
7) Technické nákresy a inspirační kresby

Taška 1

Přední díl

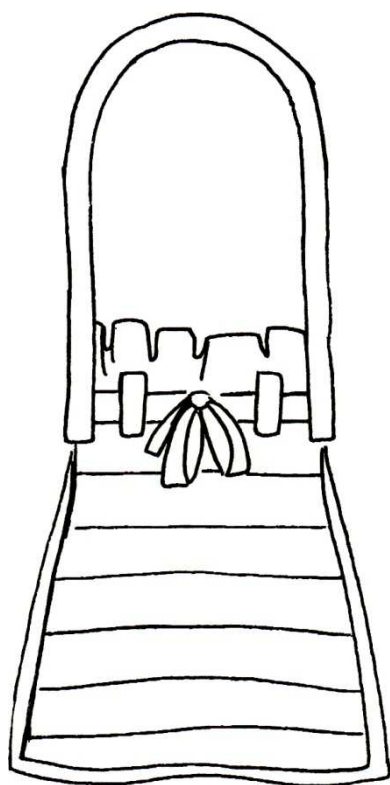

zadní díl

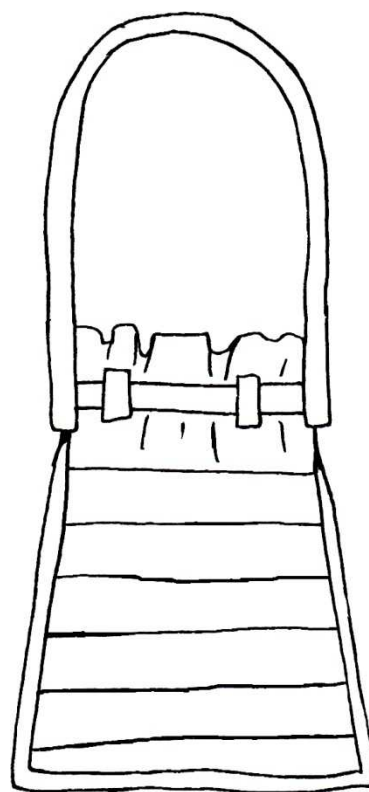

Taška 2

Přední díl

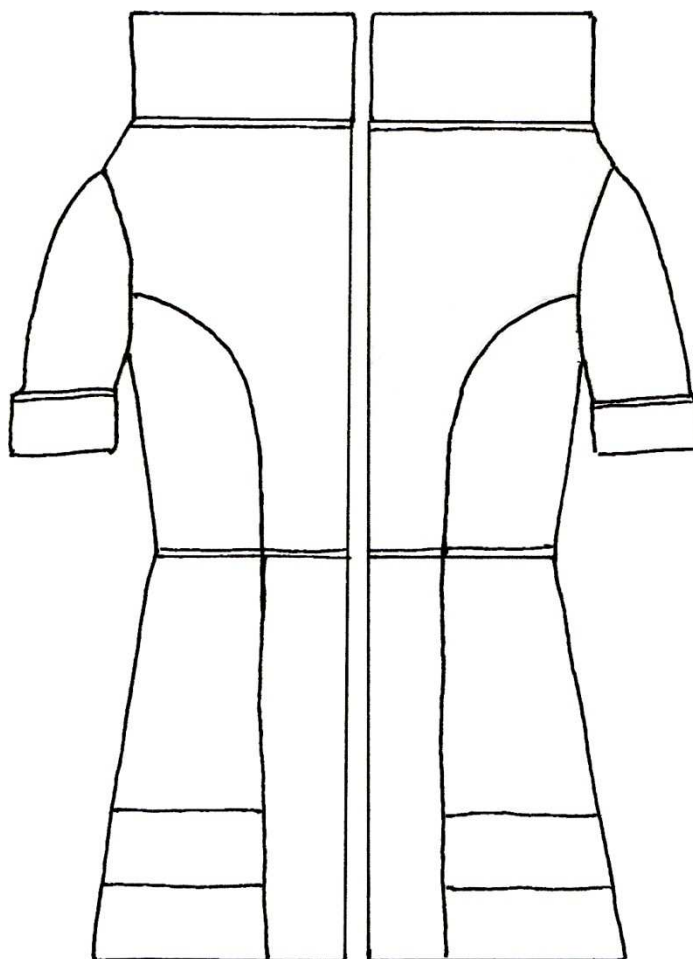

zadní díl

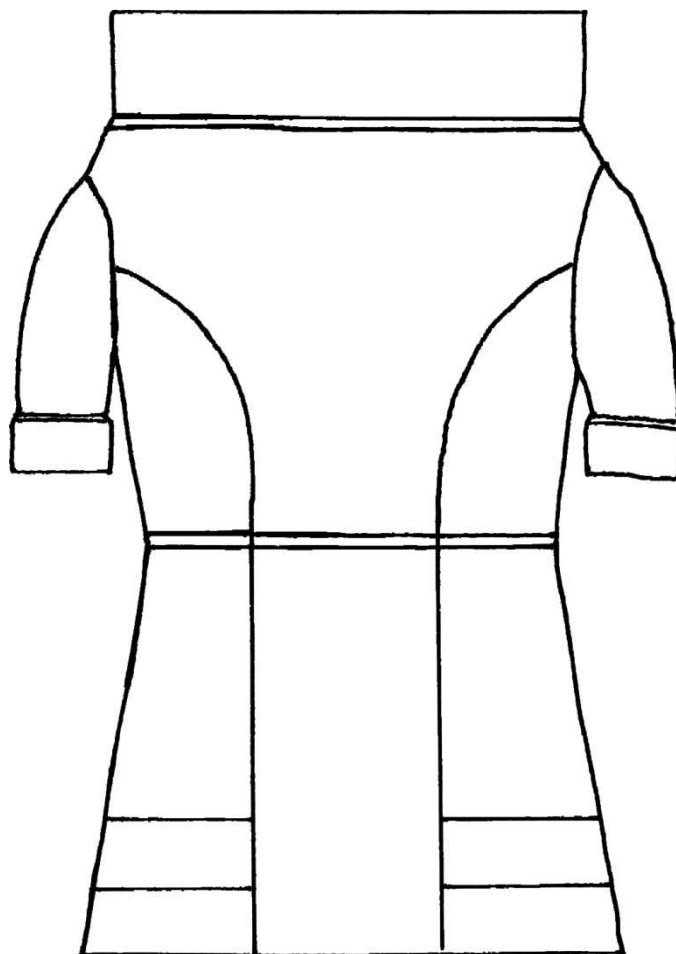
Kabát 1

Přední díl

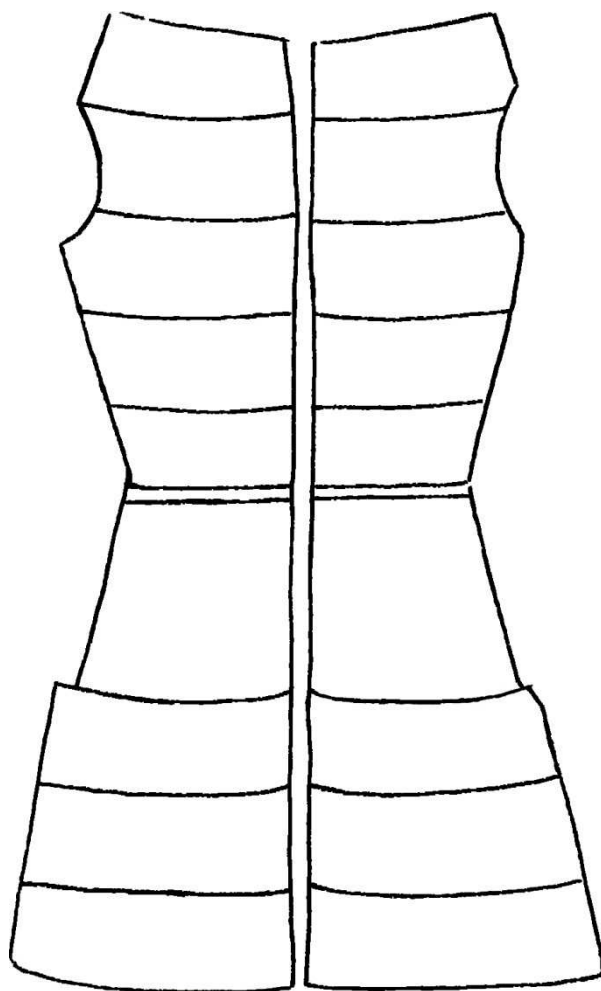
Kabát 1

Zadní díl

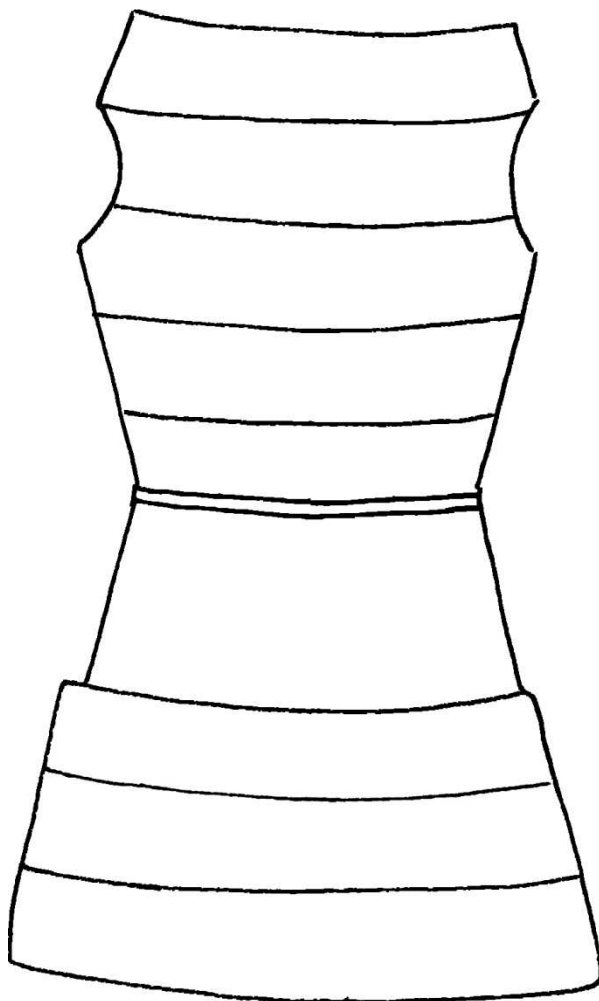
Kabát 2

Přední díl

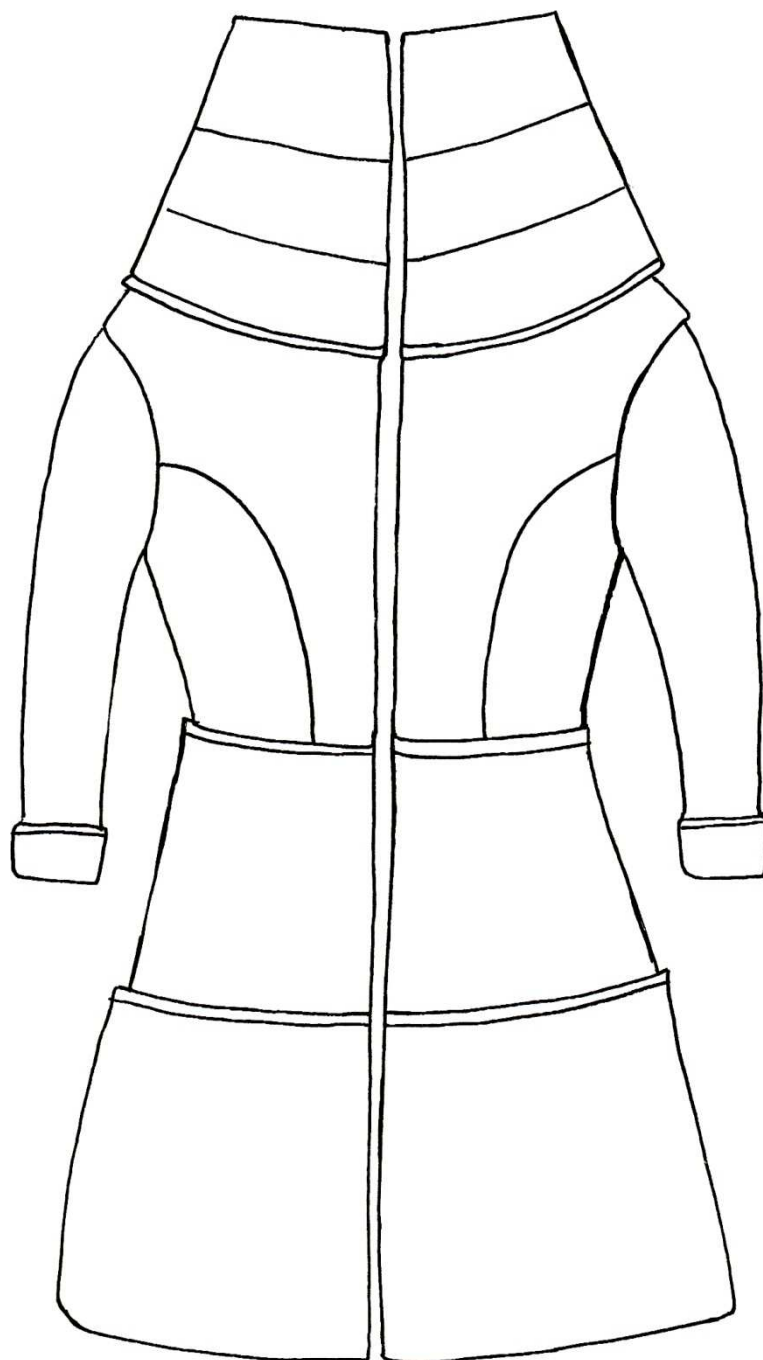
Kabát 2

Zadní díl

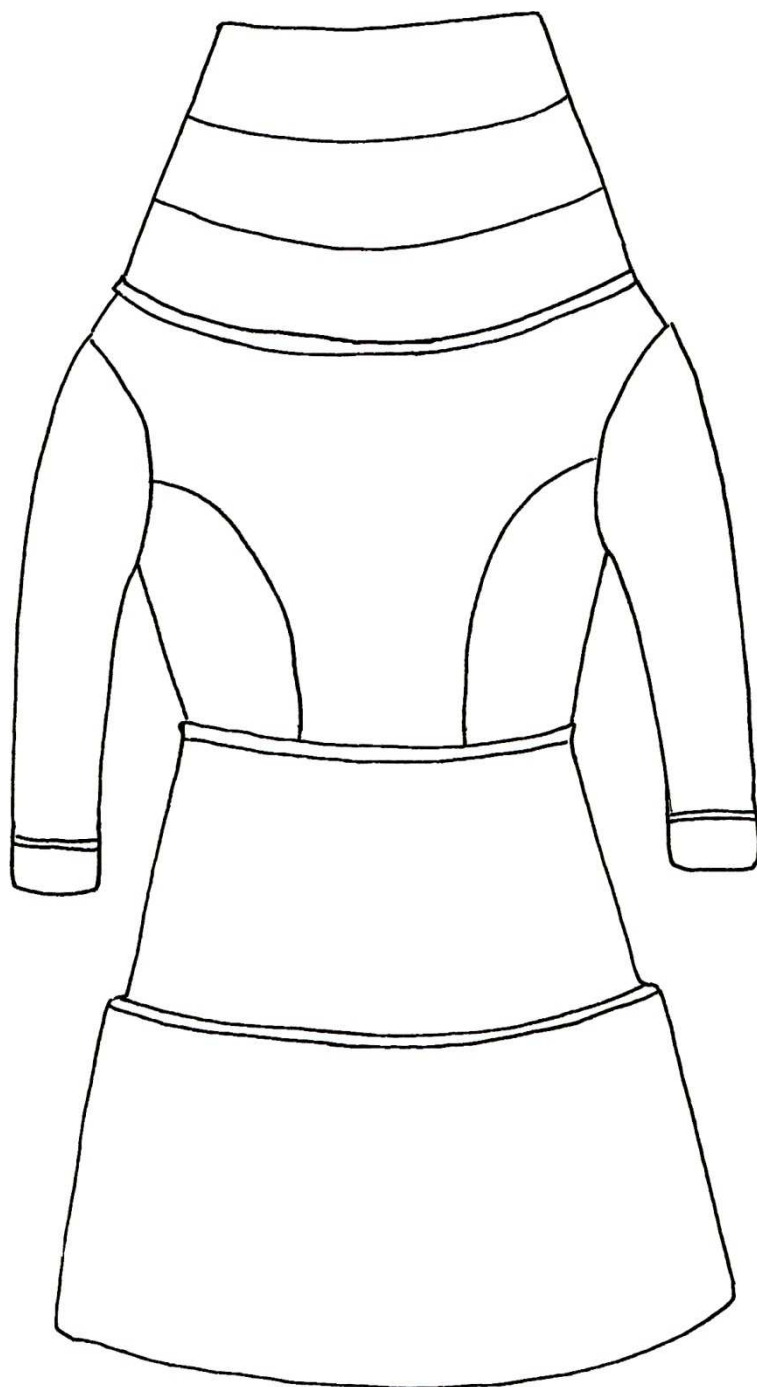
Kabát 3

Přední díl

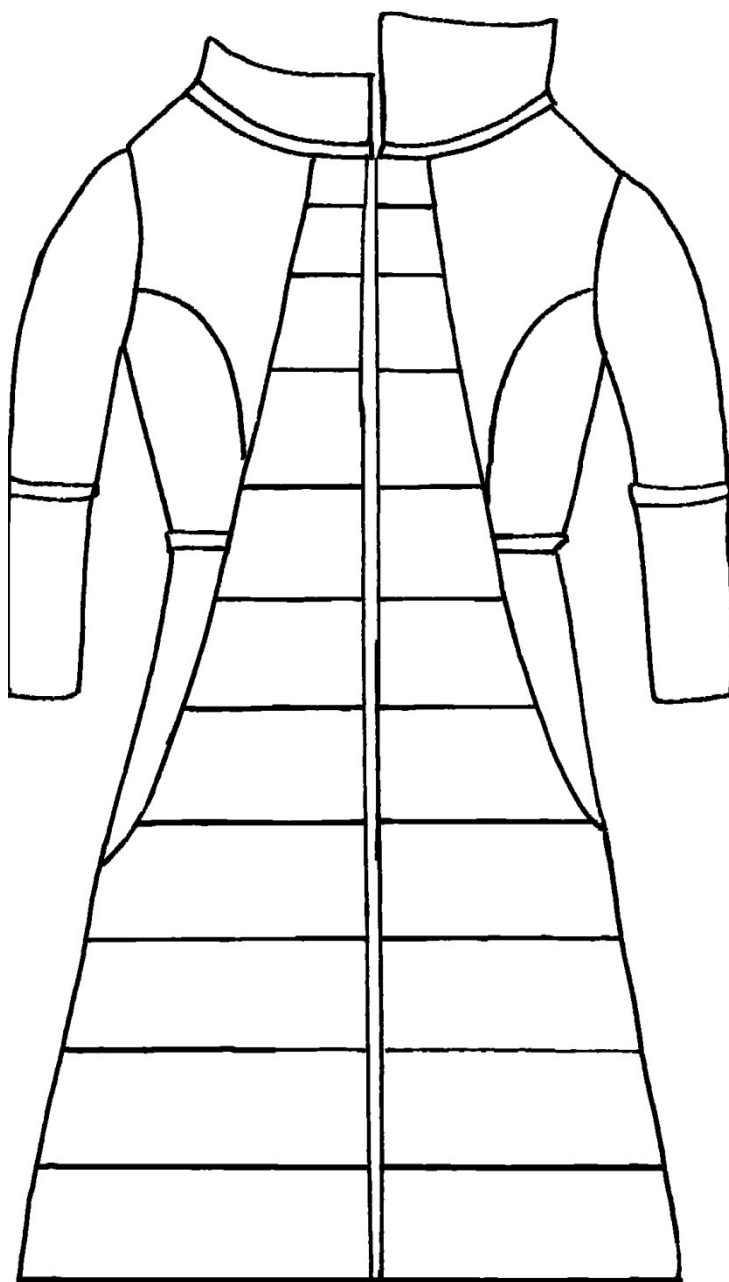
Kabát 3

Zadní díl

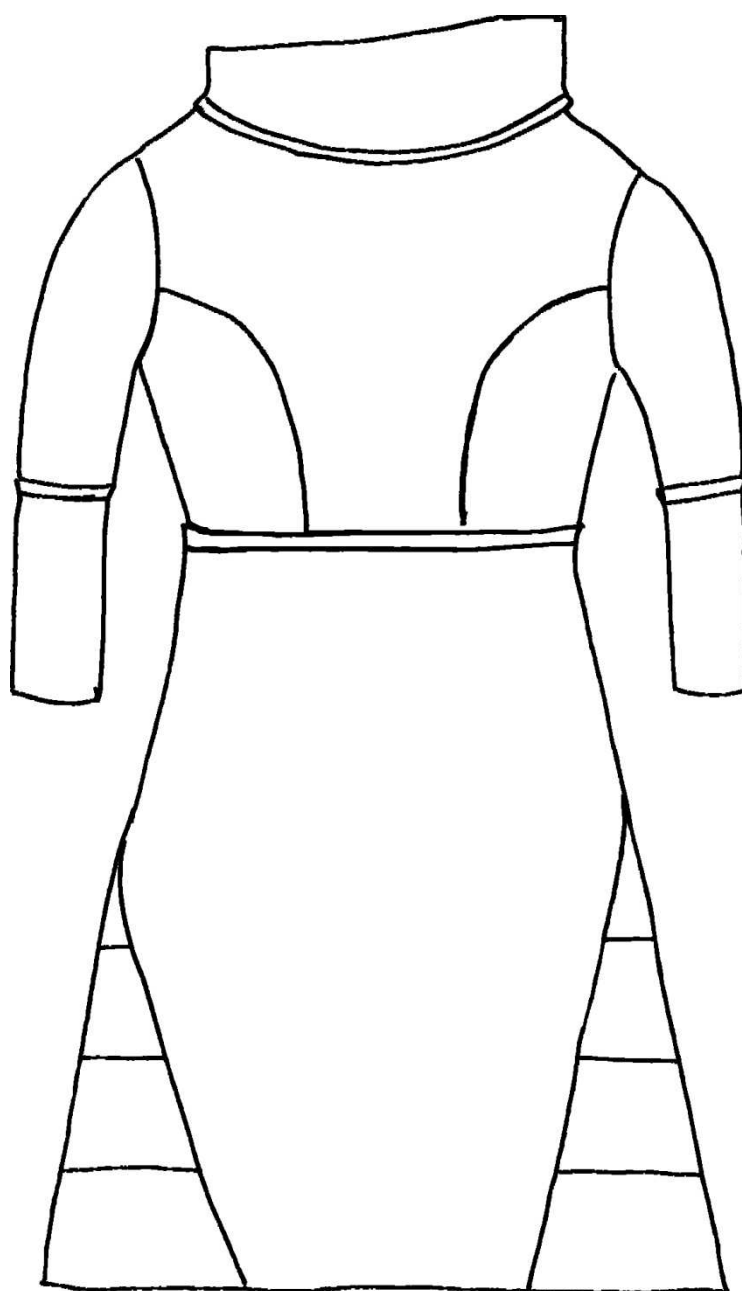
Kabát 4

Přední díl

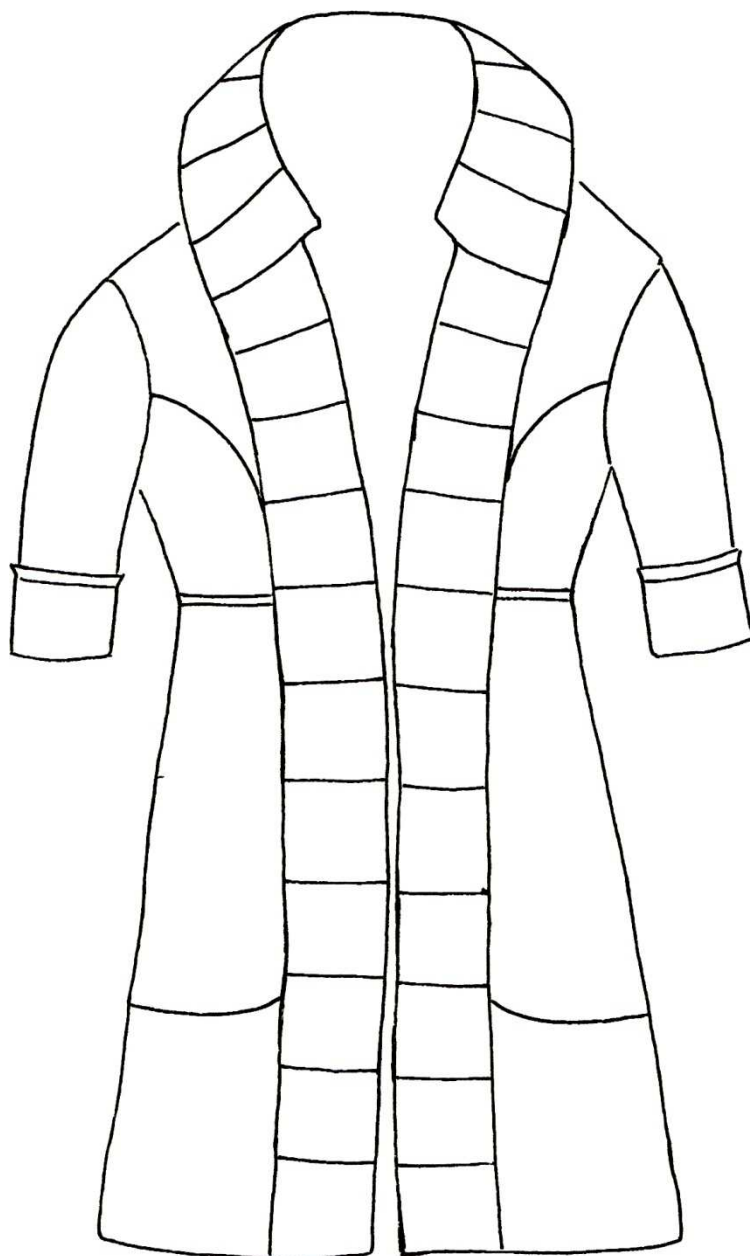
Kabát 4

Zadní díl

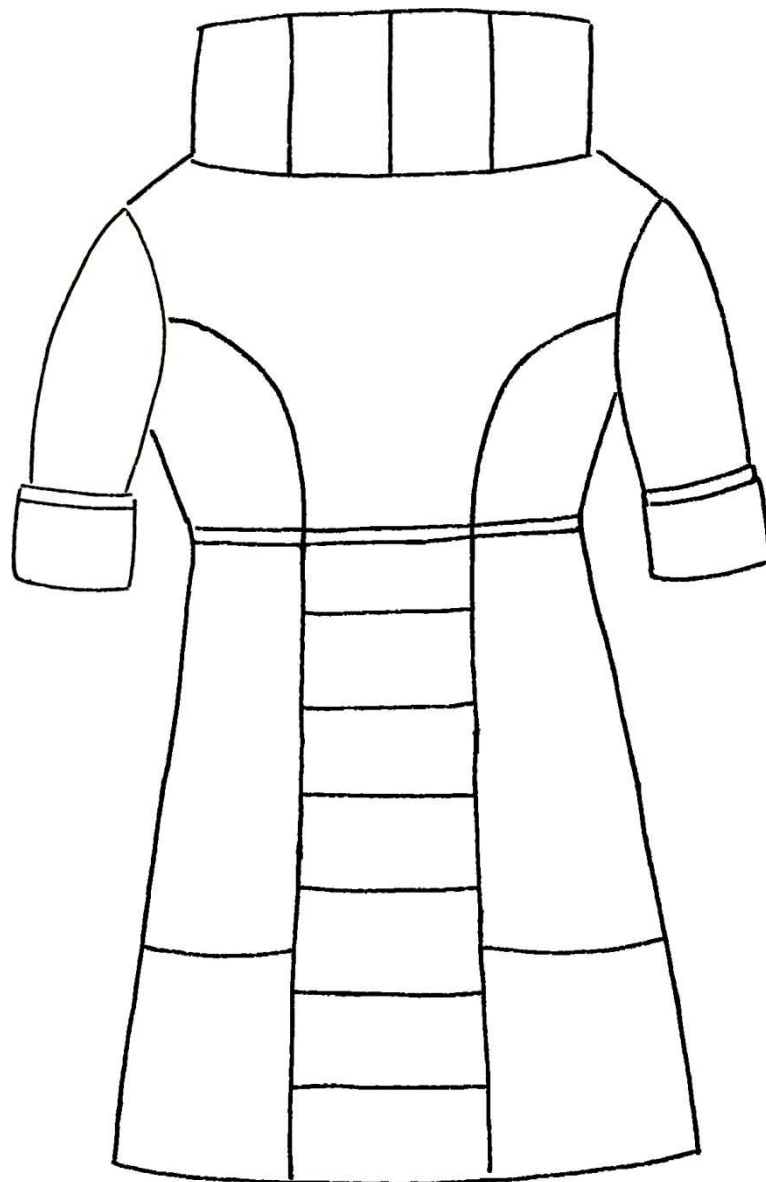
Kabát 5

Přední díl

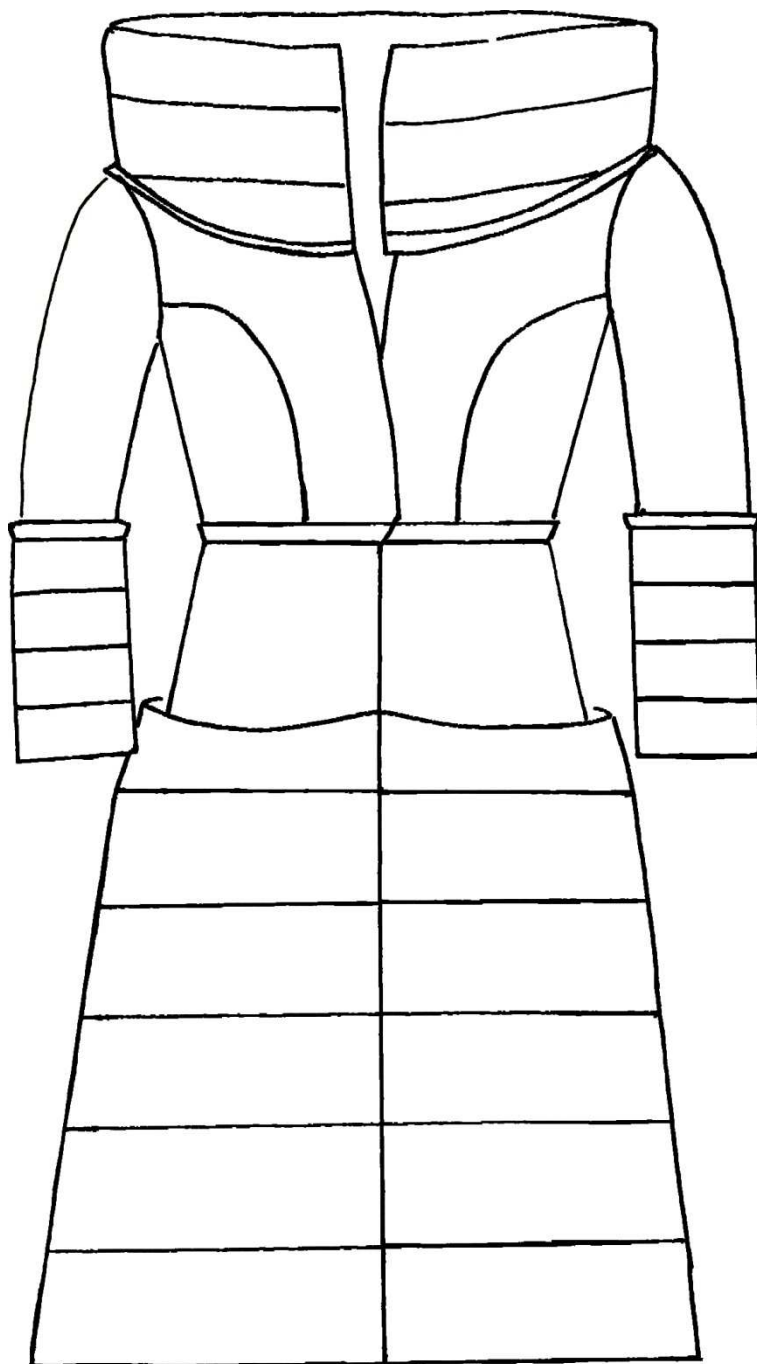
Kabát 5

Zadní díl

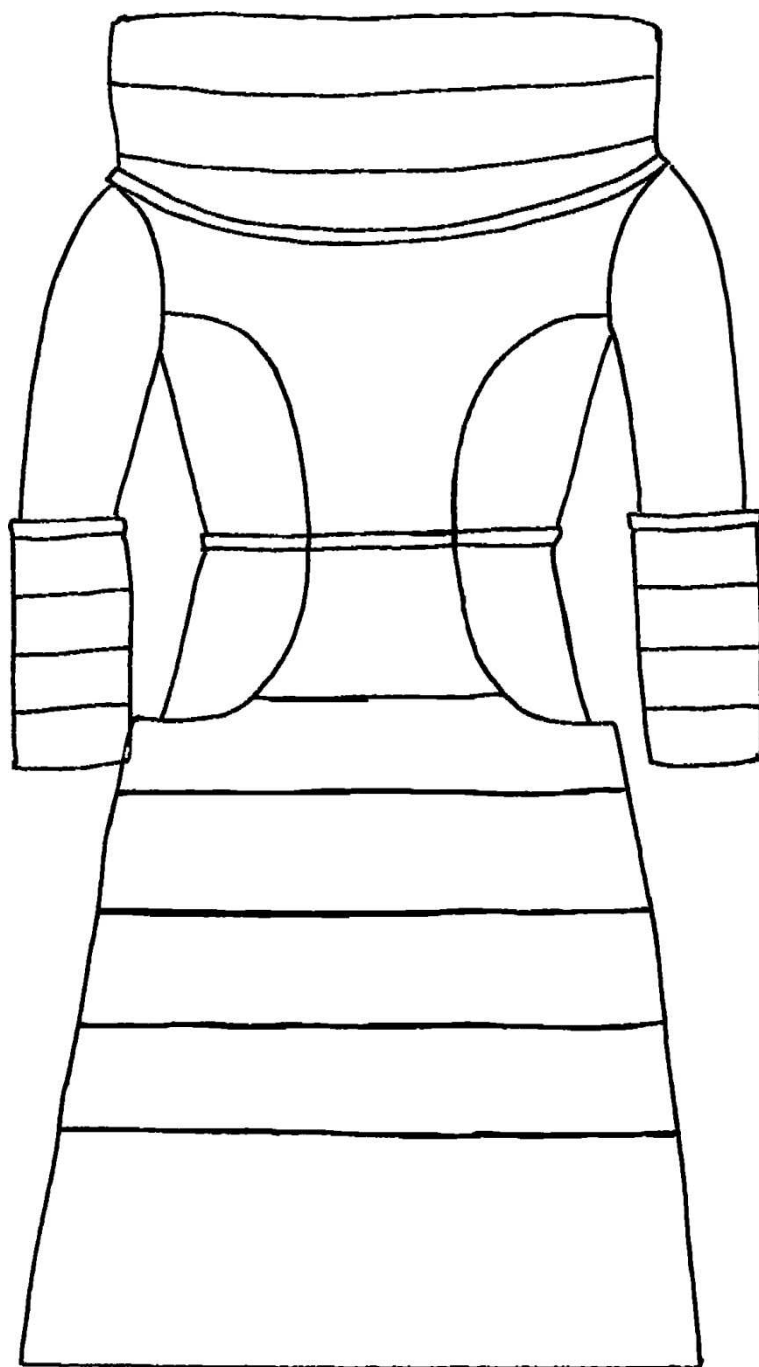
Kabát 6

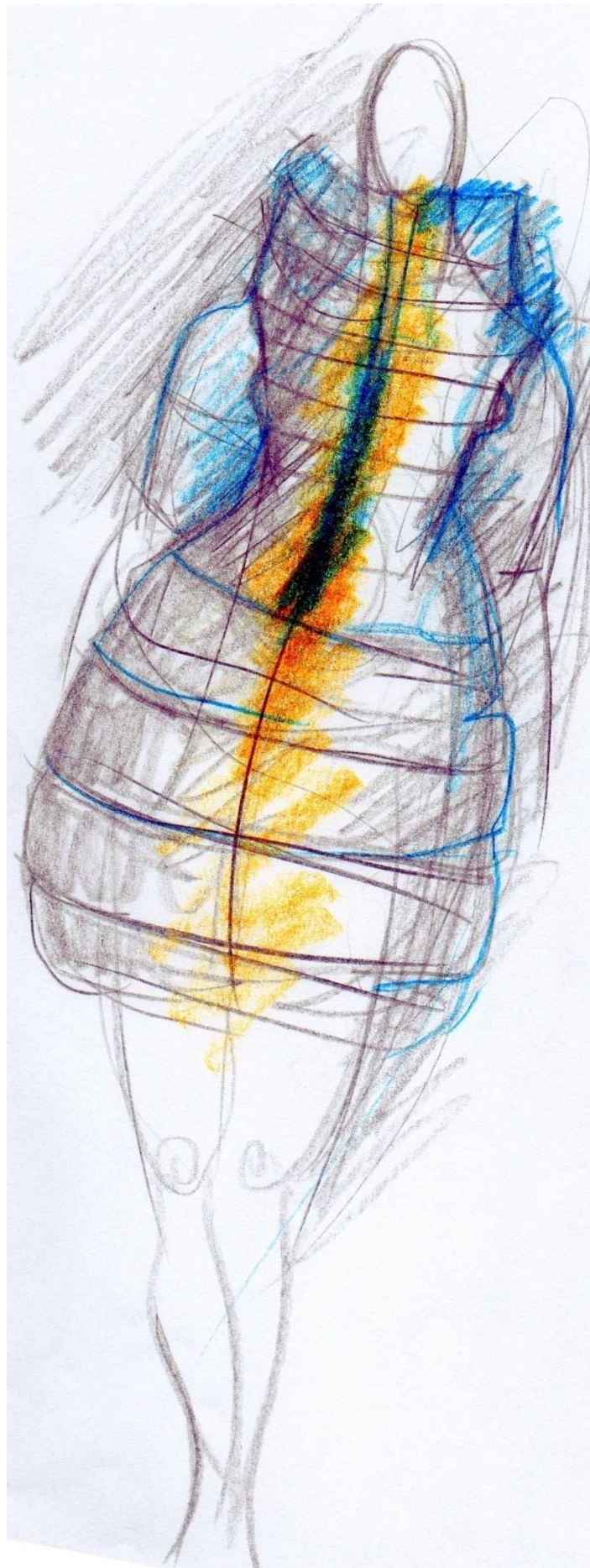
Přední díl

Kabát 6

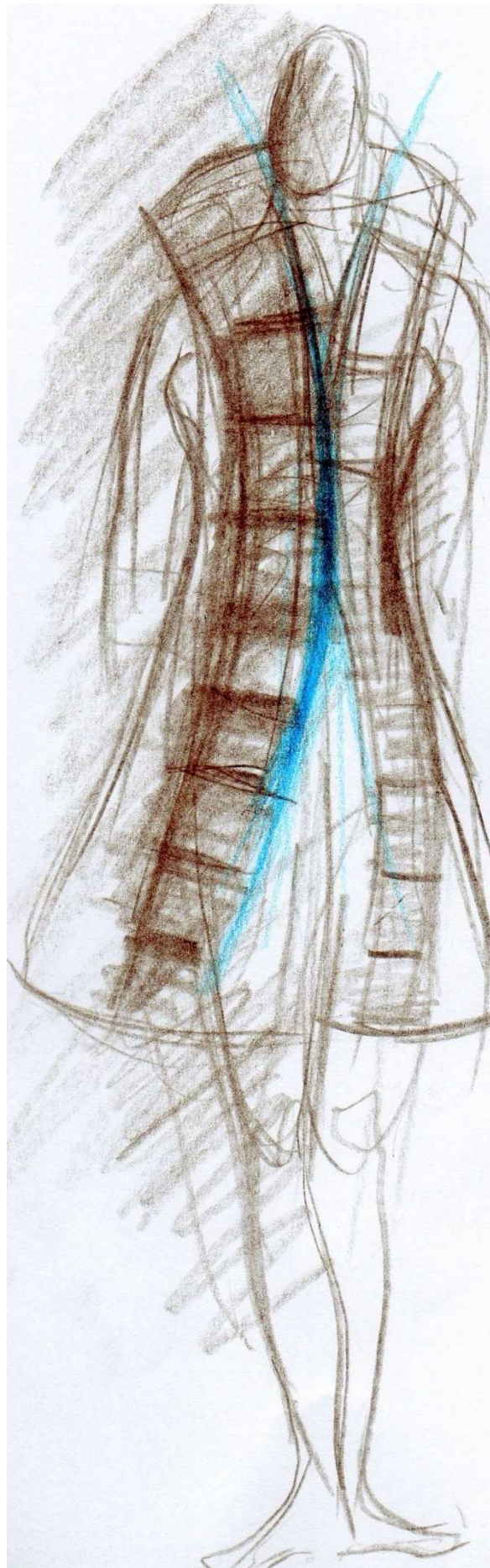
Zadní díl

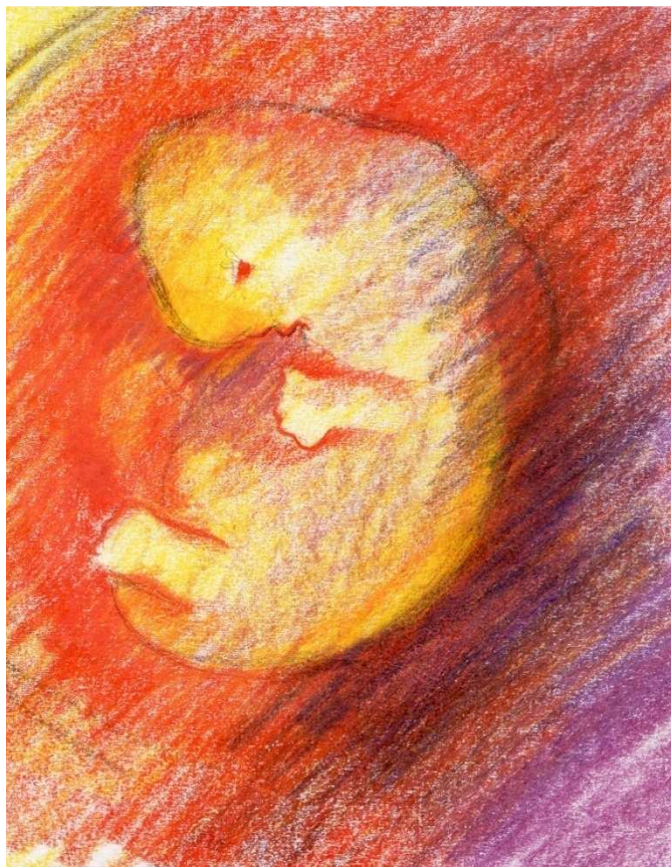

8) Závěr

Finální kolekce je tvořena ve světlých, šedivých a bílých barvách. Materiálem, jeho barvou a formou šití, se mi podařilo vytvořit kolekci dámských těhotenských kabátů, které symbolizují duševní rozpoložení hlavní hrdinky. Výrazný prvek, který provází celou kolekci, tvoří tisk. Ruční kresby plodů v místech překládané i přes sebe vyjadřují abstraktní představu hrdinčina těhotenství. I když jsem v největší míře byla ovlivněna a inspirována knihou, mohu říci, že velká část pocitů vložená do vytvoření kolekce byla má vlastní. Těšení se, strach, ale i nevědomost z toho co přijde, si v sobě nese asi každá žena a to v pozadí nemusí být ani děsivý příběh.

Myslím, že kabáty jsou poměrně nositelné i v běžném životě. Spodní šaty, jsou sice svým střihem velmi jednoduché, ovšem to zcela vyváží tisk svým netradičním motivem, který bude podle mého názoru nositelný jen pro určitou skupinu lidí.

Použitá literatura

Ira Levin: Rosemary má děťátko, Odeon 1976

Kybalová L.: Dějiny odívání NLN,s.r.o. 2009

Kadlecová E.,: skripta,Textilní tisk 2003

<http://cs.wikipedia.org>

